A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (hatodik tanács)

2014. január 16.*

„A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke — Szervezett utazási formák — Olyan nemzeti szabályozás, amely minimális százalékot határoz meg azon biztosítékot illetően, amellyel az utazásszervezőnek rendelkeznie kell annak érdekében, hogy fizetésképtelenség esetén a fogyasztók által befizetett összegeket visszatéríthesse”

A C-430/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Ítélőtábla (Magyarország) a Bírósághoz 2013. július 29-én érkezett, 2013. július 12-i határozatával terjesztett elő az előtte

Baradics Ilona,

Bóta Adrienn,

Emberné Stál Éva,

György Lászlóné,

Halász Sándor,

Harászi Zita,

Hideg Zsanett,

Holtsuk Katalin,

Jancsó Gábor,

Katona Mária,

Kézdi Gergely,

Korpás László,

Kovács Ferencné,

Kőrösi Viola,

Kuzsel Tamás,

* Az eljárás nyelve: magyar.

Lajtai Attila,

Lőrincz Zsolt,

Nagy Ákos,

Papp Attiláné,

Peller Zsuzsanna,

Petkovics Ágnes,

Pongó László,

Porpáczy Zsolt,

Rávai Zsuzsanna,

Román László,

Schneck Zsolt,

Szabó Mihály,

Szabó Péter,

Szalai Zoltán,

Szemeréné Radó Erika,

Szigeti Zsuzsanna,

Szőke Nikolett,

Tóth Péter,

Várkonyi Zsófia,

Veress Mónika

és

a **QBE Insurance (Europe) Ltd Magyarországi Fióktelepe**,

a **Magyar Állam**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet tanácselnök (előadó), M. Berger és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügyben a Bíróság az eljárási szabályzatának 99. cikke alapján indokolt végzéssel határoz,

meghozta a következő

Végzést

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv (HL L 158., 59. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 10. kötet, 132. o.) értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet egy utazásszervező ügyfelei, Baradics I. és társai, illetve a QBE Insurance (Europe) Ltd Magyarországi Fióktelepe (a továbbiakban: QBE Insurance) és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium által képviselt Magyar Állam között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya az alapügy felperesei által szervezett utazásra befizetett előleg, illetve a teljes részvételi díj visszatérítése.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 90/314 irányelv hetedik, tizennyolcadik, huszonegyedik és huszonkettedik preambulumbekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„mivel az idegenforgalom egyre fontosabb szerepet játszik a tagállamok gazdaságában; mivel a szervezett utazási formák rendszere az idegenforgalom alapvető részét képezi; mivel a szervezett utazási formákra szakosodott ágazat a tagállamokban nagyobb növekedést és termelékenységet mutatna, ha a közös szabályoknak legalább a minimális szintjét elfogadnák, hogy az idegenforgalom közösségi dimenziót kapjon; […]

[...]

mivel a szervező és/vagy a közvetítő szerződő fél felelős a fogyasztó felé azért, hogy szerződéses kötelezettségeit megfelelően teljesítse; mivel ezentúl a szervező és/vagy a közvetítő felel a szerződés nem teljesítéséből vagy nem megfelelő teljesítéséből adódóan a fogyasztót ért kárért, hacsak a szerződés szerinti teljesítés hiányosságai sem az ő hibájuknak, sem pedig egy másik szolgáltató hibájának nem tulajdoníthatók;

[...]

mivel mind a fogyasztó, mind a szervezett utazási formákra szakosodott ágazat számára előnyös volna, ha a szervezők és/vagy a közvetítők kötelesek lennének kellő biztosítékkal rendelkezni fizetésképtelenség esetére;

mivel a tagállamoknak jogában áll a fogyasztók védelme céljából a szervezett utazási formákra vonatkozó szigorúbb intézkedéseket elfogadni, vagy fenntartani”.

4 Az irányelv 1. cikke alapján:

„Ezen irányelvnek az a célja, hogy közelítse a tagállamoknak a Közösség területén értékesített vagy értékesítésre kínált szervezett utazási formákra vonatkozó törvényeit, rendeleteit és közigazgatási rendelkezéseit.”

5 Az említett irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

(1) szervezett utazási forma: az alábbiak közül legalább két tényező előre szervezett kombinációja, amennyiben azokat egy összesített áron értékesítették vagy értékesítésre kínálták, és amennyiben a szolgáltatás huszonnégy óránál hosszabb időszakra terjed, vagy éjszakai szállást is tartalmaz:

a) utaztatás;

b) szállás;

c) az utaztatáshoz vagy a szálláshoz nem közvetlenül kapcsolódó egyéb idegenforgalmi szolgáltatások, amelyek a szervezett utazási forma jelentős részét teszik ki.

A szervezett utazási forma különböző tényezőinek külön számlázása nem mentesíti a szervezőt vagy a közvetítőt az ezen irányelvben meghatározott kötelezettségek alól;

(2) szervező: olyan személy, aki nem alkalomszerűen szervezett utazási formákat szervez, és eladja vagy értékesítésre kínálja azokat közvetlenül vagy közvetítő útján;

(3) közvetítő: olyan személy, aki a szervező által összeállított szervezett utazási formát adja el vagy kínálja értékesítésre;

[…]”

6 Ugyanezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy a következő elvek érvényesüljenek a szerződéssel kapcsolatban:

a) az egyes szervezett utazási formától függően a szerződés legalább a mellékletben felsorolt elemeket tartalmazza;

b) a szerződés összes feltételét írásban vagy egyéb olyan módon rögzítik, ami a fogyasztó számára érthető és hozzáférhető és azokat a fogyasztóval a szerződés megkötése előtt közlik; a fogyasztó ezeknek a feltételeknek egy példányát megkapja;

c) a b) pont szerinti rendelkezés nem zárja ki az utolsó pillanatban történő helyfoglalások vagy szerződések késve történő megkötését.”

7 A 90/314 irányelv 4. cikke (6) bekezdésének első albekezdése értelmében:

„Amennyiben a fogyasztó az (5) bekezdés értelmében eláll a szerződéstől, vagy ha valamilyen okból, de nem a fogyasztó hibájából, a szervező törli a szervezett utazási formát az indulás megállapodás szerinti időpontja előtt, a fogyasztónak jogában áll:

a) igénybe venni egy azonos vagy magasabb minőségi szintű másik szervezett utazási formát, amennyiben a szervező és/vagy a közvetítő ilyet fel tud ajánlani számára. Amennyiben a felajánlott másik szervezett utazási forma az eredetinél alacsonyabb minőségi szintet képvisel, a szervező visszatéríti az árkülönbözetet a fogyasztónak;

b) vagy a lehető legrövidebb időn belül, visszakapni azt a teljes összeget, amelyet a szerződés értelmében kifizetett.”

8 Ezen irányelv 5. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen szól:

„(1) A tagállamok meghozzák a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a szervező és/vagy a közvetítő szerződő fél feleljen a fogyasztó felé a szerződéses kötelezettségek megfelelő teljesítéséért, tekintet nélkül arra, hogy ezeket a kötelezettségeket a szervező és/vagy a közvetítő, vagy más szolgáltatók teljesítik, a szervező és/vagy a közvetítő jogaira is figyelemmel [helyesen: a szervező és/vagy a közvetítő azon jogának sérelme nélkül, hogy e más szolgáltatókkal szemben igényt érvényesítsen].

(2) Tekintettel arra a kárra, amely a fogyasztót a szerződés nem teljesítése vagy nem megfelelő teljesítése miatt éri, a tagállamok meghozzák a szükséges lépéseket annak biztosítására, hogy a szervező és/vagy a közvetítő feleljen/ek, hacsak a szerződés nem teljesítése vagy a nem megfelelő teljesítés nem az ő hibájuknak, vagy egy másik szolgáltató hibájának tulajdonítható […]

[…]”

9 Az említett irányelv 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A szervező és/vagy közvetítő szerződő fél kellő biztosítékra vonatkozó igazolást nyújt arra vonatkozóan [helyesen: annak biztosítása érdekében], hogy fizetésképtelenség esetén a befizetett összeget visszatéríthesse, és a fogyasztót hazaszállíthassa [helyesen: a befizetett összeget visszatérítse és a fogyasztót hazaszállítsa].”

10 Ugyanezen irányelv 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok a fogyasztók védelme céljából az ezen irányelvben szabályozott területen szigorúbb intézkedéseket fogadhatnak el, vagy tarthatnak fenn.”

11 A 90/314 irányelv 9. cikke alapján:

„(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1992. december 31. előtt megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el. A Bizottság tájékoztatja erről a többi tagállamot.”

A magyar jog

12 A 90/314 irányelv 2. cikkének (1)–(3) bekezdését és 7. cikkét az utazásszervező és -közvetítő tevékenységről szóló 23/1996. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 213/1996. Korm. rendelet) 15. §-ának (2) bekezdése hajtja végre.

13 A 213/1996. Korm. rendelet 2. §-a értelmében utazásszervező, illetőleg -közvetítő tevékenységet Magyarországon csak az az utazási vállalkozó folytathat, aki az e rendeletben előírt feltételeknek megfelel, és kérelme alapján a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által vezetett közhitelű hatósági nyilvántartásba bejegyezték. Az utazási vállalkozó nyilvántartásba vételének feltétele egyebek mellett az, hogy az e rendelet 8. §-ában meghatározottaknak megfelelő vagyoni biztosítékkal rendelkezik.

14 A 213/1996. Korm. rendelet 8. §-ának (1) bekezdése alapján vagyoni biztosíték lehet:

„a) bankgarancia,

b) biztosítóval (biztosítókkal) kötött biztosítási szerződés, amely utaslétszámra (közvetlenül az utas javára) is megköthető,

c) az utazási vállalkozó által hitelintézetnél lekötött, a 10. § (1) bekezdésében meghatározott célokra elkülönített és zárolt pénzösszeg […].”

A vagyoni biztosíték mértékének az utazási csomag értékesítéséből származó tervezett értékesítési nettó árbevétel meghatározott százalékának kell lennie, illetve el kell érnie egy meghatározott minimumösszeget.

15 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság előadja, a rendelet 8. §-ának (7) bekezdése értelmében az utazási vállalkozó – szükség esetén – köteles minden év május 31-éig a vagyoni biztosítékot megemelni a bankgarancia, illetve a biztosítási szerződés megkötésének, illetőleg a pénzbeli letét elhelyezésének évében a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerint elszámolt értékesítési nettó árbevétel alapján irányadó értékhez.

16 A 213/1996. Korm. rendelet 8. §-a (9) bekezdésének és 10. §-a (1) bekezdése a) és b) pontjának együttes értelmezése alapján a vagyoni biztosítéknak minden időszakban fedezetet kell nyújtania a 10. § (1) bekezdésében meghatározott költségekre, előlegekre, illetve díjakra, azaz az utazáskor szükséghelyzetbe került utasok érdekében teendő intézkedések, például a hazaszállítás és a kényszerű tartózkodás költségeire, valamint az előlegre, illetve a részvételi díjra. Ha a tényleges árbevétel 10%-kal több, mint a vagyoni biztosíték alapját képező árbevétel, az utazási vállalkozó köteles öt munkanapon belül a vagyoni biztosíték összegét a tényleges forgalomnak megfelelően módosítani és ennek megtörténtét haladéktalanul a Hivatalnak igazolni.

17 A 213/1996. Korm. rendelet 8. §-ának (3) bekezdése szerint a százalék mértéke és a minimumösszeg nagysága függ attól,

– hogy belföldről külföldre, illetve külföldről külföldre történő utazást tartalmazó utazási csomag, vagy belföldről belföldre történő utazást tartalmazó utazási csomag értékesítésére kerül-e sor;

– hogy belföldről külföldre, illetve külföldről külföldre történő utazást tartalmazó utazási csomag esetén az utazási csomag összeállításához nem menetrend szerinti járatú repülőgépen (charter járat) vesznek-e igénybe férőhelyet;

– hogy a garantált szerződésből eredő kötelezettségek meghaladják-e az árbevétel 25%-át. Garantált az a szerződés, amelynek alapján a lekötött szolgáltatások nem mondhatók le, és ezáltal a vállalkozónak időszakonként visszatérő fizetési kötelezettsége származik.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 Az alapügy felperesei 2009-ben utazási szerződéseket kötöttek az 5 Kontinens Utazási Kft. utazásszervezővel, amelyek alapján előleget fizettek, illetve egyes esetekben a teljes részvételi díjat kifizették.

19 Az utazásszervező az alapügyben szereplő utazások megkezdése előtt fizetésképtelenné vált.

20 Az utazásszervezők és utazásközvetítők vagyoni biztosítékaként az utazásszervező és a QBE Insurance között megkötött biztosítási szerződés alapján a QBE Insurance vállalta a meghatározott biztosítási esemény bekövetkezése esetén az utasok hazaszállításával, illetve a kényszerű tartózkodással kapcsolatos költségek, továbbá – amennyiben az előzőek a biztosítási összeget nem merítik ki – az átvett előleg és részvételi díj megtérítését. A biztosítási összeg felső határaként a felek 40 000 000 Ft-ot jelöltek meg.

21 A biztosítási összeg felső határa miatt az alapügy felperesei által kifizetett előlegnek és részvételi díjnak csak a 22%-a térült meg.

22 Ennek következtében az alapügy felperesei keresetet terjesztettek elő az elsőfokú bíróságnál, amelyben kérték, hogy a bíróság kártérítés címén kötelezze a QBE Insurance-et és a Magyar Államot a meg nem térült előleg és részvételi díj megfizetésére.

23 Arra hivatkoztak, hogy a 213/1996. Korm. rendelet ellentétes a 90/314 irányelv 7. cikkében foglaltakkal, és a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján a tagállamokat az irányelvek belső jogba való nem megfelelő átültetése miatt kártérítési felelősség terheli.

24 Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította többek között, hogy a Magyar Állam helyesen ültette át a 90/314 irányelvet a belső jogba.

25 Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek által előterjesztett fellebbezés alapján eljáró, kérdést előterjesztő bíróság a QBE Insurance tekintetében az említett ítéletet helybenhagyta.

26 E körülmények között a Fővárosi Ítélőtábla, amelynek kétségei támadtak azzal kapcsolatban, hogy a 213/1996. Korm. rendelet összeegyeztethető-e a 90/314 irányelv rendelkezéseivel, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A nemzeti jogalkotó megfelelően tett-e eleget a [90/314] irányelv 7. és 9. cikkének, azaz biztosította-e a magánszemélyek megfelelő védelmét az utazásszervezők és utazásközvetítők fizetésképtelenségének esetére azzal, hogy azt írta elő, hogy az utazásszervező, illetve utazásközvetítő által adott vagyoni biztosíték mértékének az utazási csomag értékesítéséből származó tervezett értékesítési nettó árbevétel meghatározott százalékához, illetve egy minimumösszeghez kell igazodnia?

2) Amennyiben a Magyar Állam részéről a jogsértés megállapítható, az elég komoly-e a kártérítési felelősség megállapításához?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

27 Az eljárási szabályzat 99. cikke értelmében, ha a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdés azonos egy olyan kérdéssel, amelyről a Bíróság már határozatot hozott, vagy az ilyen kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, vagy ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen ésszerű kétségnek, a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat.

28 A jelen ügyben alkalmazni kell az említett rendelkezést.

Az első kérdésről

29 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 90/314 irányelv 7. és 9. cikkét, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami szabályozás, amely a kérdést előterjesztő bíróság által előadottak alapján úgy rögzíti az utazásszervező vagy utazásközvetítő által nyújtandó biztosíték összegét, hogy csupán az utazási csomag értékesítéséből származó, a releváns üzleti évben tervezett nettó árbevétel meghatározott százalékára, illetve egy meghatározott összegre utal.

30 E vonatkozásban emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk által létrehozott együttműködési rendszer a tagállami bíróságok és a Bíróság feladatainak egyértelmű szétválasztásán alapul. Az e cikk alapján kezdeményezett eljárás keretében a nemzeti jogszabályok értelmezése a nemzeti bíróságok feladata, nem pedig a Bíróságé, és ez utóbbi nem dönthet a belső jogszabályoknak az uniós jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ezzel szemben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa a nemzeti bíróságot minden olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó szempontról, amely lehetővé teszi számára a belső jogszabályok uniós jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségének értékelését (a C-338/04., C-359/04. és C-360/04. sz., Placanica és társai egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-1891. o.] 36. pontja, valamint a C-42/07. sz., Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-7633. o.] 37. pontja).

31 Igaz ugyan, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatal céljából feltett kérdések szó szerinti értelme alapján a Bíróságnak a belső jogi rendelkezések uniós joggal való összeegyeztethetőségéről kellene döntenie, a Bíróságot semmi nem gátolja abban, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ adjon azáltal, hogy tájékoztatja az uniós jog értelmezésére vonatkozó olyan szempontokról, amelyek lehetővé teszik ez utóbbi számára, hogy saját maga döntsön a belső jognak az uniós joggal való összeegyeztethetőségéről (lásd ebben az értelemben a C-443/06. sz. Hollmann-ügyben 2007. október 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-8491. o.] 21. pontját és a C-25/11. sz. Varzim Sol ügyben 2012. február 16-án hozott ítélet 28. pontját).

32 Ezzel kapcsolatosan elöljáróban emlékeztetni kell, hogy a 90/314 irányelv 7. cikke az utazásszervezőt kötelezi arra, hogy kellő biztosítékkal rendelkezzen annak biztosítása érdekében, hogy fizetésképtelenség esetén a befizetett összeget visszatérítse, és a fogyasztót hazaszállítsa, mivel ezen biztosítékok célja a fogyasztóknak az utazásszervező fizetésképtelenségéből vagy csődjéből származó kockázatoktól való védelme (lásd a C-178/94., C-179/94. és C-188/94-C-190/94. sz., Dillenkofer és társai egyesített ügyekben 1996. október 8-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-4845. o.] 34. és 35. pontját).

33 E rendelkezés alapvető célja tehát annak biztosítása, hogy a fogyasztók hazaszállítása és az általuk befizetett összegek visszatérítése biztosított legyen az utazásszervező fizetésképtelensége vagy csődje esetén (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Dillenkofer és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 35. és 36. pontját).

34 Az alapügyben először is rá kell mutatni, hogy az alapügy felperesei ki voltak téve annak a kockázatnak, amely ellen a 90/314 irányelv 7. cikke védelmet kíván nyújtani. Azzal ugyanis, hogy indulás előtt befizettek bizonyos összegeket, kockáztatták azok elvesztését.

35 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a Bíróság a C-140/97. sz., Rechberger és társai ügyben 1999. június 15-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-3499. o.) 74. pontjában megállapította, hogy a 90/314 irányelv 7. cikke egy eredménykötelezettséget tartalmaz, amely alapján a szervezett utazások utasainak biztosítani kell az általuk befizetett összegek megtérítésére, valamint a hazaszállításukra vonatkozó biztosítékhoz való jogot az utazásszervező fizetésképtelensége esetén, és e biztosíték célja pontosan a fogyasztóknak a bármilyen okból bekövetkező fizetésképtelenség következményeitől való védelme.

36 A 90/314 irányelv 7. cikkének ezen értelmezését az irányelv által követendő magas szintű fogyasztóvédelem biztosításának célkitűzése is alátámasztja (lásd a fent hivatkozott Dillenkofer és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 39. pontját).

37 Ezzel összefüggésben a Bíróság a fent hivatkozott Rechberger és társai ügyben hozott ítélet 63. pontjában már megállapította, hogy sem a 90/314 irányelv preambulumbekezdései, sem 7. cikkének szövege nem tartalmaz olyan utalást, amely alapján az említett cikk szerinti biztosítékot korlátozni lehetne.

38 A Bíróság ezenkívül megállapította, hogy a nemzeti szabályozás csak akkor ülteti át helyesen az említett 7. cikkben foglalt kötelezettségeket, ha a részletszabályoktól függetlenül a szabályozás eredménye az, hogy a fogyasztó számára hatékonyan biztosítja az általa befizetett valamennyi összeg visszatérítését és a fogyasztó hazaszállítását az utazásszervező fizetésképtelensége esetén (lásd a fent hivatkozott Rechberger és társai ügyben hozott ítélet 64. pontját).

39 Márpedig az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügyben csupán az alapügy felperesei által befizetett összegek egy részét lehetett a 90/314 irányelv 7. cikke szerinti biztosíték címén visszatéríteni.

40 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy – a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása tekintetében egyedül hatáskörrel rendelkező bíróságként – megállapítsa, hogy ez a helyzet annak következtében állt-e elő, hogy a nemzeti jogalkotó által létrehozott rendszer, figyelemmel a biztosíték összegének számítására vonatkozó konkrét részletszabályokra, nem nyújt kellő fedezetet a fogyasztó által befizetett összegek visszatérítésére és az esetleges hazaszállítás költségeire, amennyiben e rendszer strukturális okoknál fogva képtelen figyelembe venni a szóban forgó gazdasági ágazatban bekövetkező eseményeket.

41 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 90/314 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek részletszabályai nem eredményezik, hogy a fogyasztó az általa befizetett valamennyi összeg visszatérítésére és a hazaszállítására vonatkozóan hatékony biztosítékkal rendelkezzen az utazásszervező fizetésképtelensége esetén. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megállapítsa, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában alkalmazandó nemzeti szabályozás esetében erről van-e szó.

A második kérdésről

42 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy amennyiben a 90/314 irányelv 7. cikkével ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely alapján az utazásszervező vagy az utazásközvetítő által nyújtott vagyoni biztosíték értékét az utazási csomag értékesítéséből származó tervezett nettó árbevétel meghatározott százalékában, illetve egy minimumösszegben határozzák meg, úgy ez a szabályozás az uniós jog kellően súlyos megsértését jelenti-e, amely megalapozza a kártérítéshez való jogot.

43 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következően a jogsértés akkor minősül kellően súlyosnak, ha valamely intézmény vagy tagállam szabályozási hatáskörének gyakorlása során nyilvánvalóan és súlyosan megsértette hatásköre gyakorlásának korlátait. Ezzel összefüggésben azon tényezők között, amelyeket a hatáskörrel rendelkező bíróság figyelembe vehet, szerepel többek között az, hogy a megsértett szabály mennyire egyértelmű, illetve pontos (a C-392/93. sz. British Telecommunications ügyben 1996. március 26-án hozott ítélet [EBHT 1996., I-1631. o.] 42. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Amint arra a Bíróság a jelen végzés 38. pontjában már emlékeztetett, a nemzeti szabályozás csak akkor ülteti át helyesen a 90/314 irányelv 7. cikkében foglalt kötelezettségeket, ha a részletszabályoktól függetlenül a szabályozás eredménye az, hogy a fogyasztó számára hatékonyan biztosítja az általa befizetett valamennyi összeg visszatérítését és a fogyasztó hazaszállítását az utazásszervező fizetésképtelensége esetén (lásd a fent hivatkozott Rechberger és társai ügyben hozott ítélet 64. pontját).

45 A nemzeti bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy teljesülnek-e az uniós jog megsértése miatt a tagállamokat terhelő felelősség feltételei.

46 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából egyértelműen kitűnik, hogy a 90/314 irányelv 7. cikkével ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely nem eredményezi, hogy a fogyasztó az általa befizetett valamennyi összeg visszatérítésére és a hazaszállítására vonatkozóan hatékony biztosítékkal rendelkezzen az utazásszervező fizetésképtelensége esetén. A tagállamoknak nincs semmilyen mérlegelési mozgásterük a tekintetben, hogy az utazásszervező, illetve az utazásközvetítő által a fogyasztó számára nyújtandó biztosítéknak a kockázatok milyen körére kell fedezetet nyújtania, ezért azok a szempontok, amelyek célja vagy hatása e biztosíték mértékének korlátozása lenne, nyilvánvalóan összeegyeztethetetlenek az említett irányelvből fakadó kötelezettségekkel, így az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősülnek, amely a közvetlen okozati összefüggés fennállásának megállapítása esetén megalapozhatja az érintett tagállam felelősségét.

47 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 90/314 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a tagállamoknak nincs semmilyen mérlegelési mozgásterük a tekintetben, hogy az utazásszervező, illetve az utazásközvetítő által a fogyasztó számára nyújtandó biztosítéknak a kockázatok milyen körére kell fedezetet nyújtania. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy az érintett tagállam által az említett biztosíték összegének meghatározása érdekében megállapított szempontoknak az-e a céljuk vagy a hatásuk, hogy korlátozzák a biztosítékkal fedezett kockázatok körét, amely esetben ezek a szempontok nyilvánvalóan összeegyeztethetetlenek az említett irányelvből fakadó kötelezettségekkel, és az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősülnek, amely a közvetlen okozati összefüggés fennállásának megállapítása esetén megalapozhatja az érintett tagállam felelősségét.

A költségekről

48 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) A szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek részletszabályai nem eredményezik, hogy a fogyasztó az általa befizetett valamennyi összeg visszatérítésére és

a hazaszállítására vonatkozóan hatékony biztosítékkal rendelkezzen az utazásszervező fizetésképtelensége esetén. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megállapítsa, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában alkalmazandó nemzeti szabályozás esetében erről van-e szó.

2) **A 90/314 irányelv 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a tagállamoknak nincs semmilyen mérlegelési mozgásterük a tekintetben, hogy az utazásszervező, illetve az utazásközvetítő által a fogyasztó számára nyújtandó biztosítéknak a kockázatok milyen körére kell fedezetet nyújtania. A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy az érintett tagállam által az említett biztosíték összegének meghatározása érdekében megállapított szempontoknak az-e a céljuk vagy a hatásuk, hogy korlátozzák a biztosítékkal fedezett kockázatok körét, amely esetben ezek a szempontok nyilvánvalóan összeegyeztethetetlenek az említett irányelvből fakadó kötelezettségekkel, és az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősülnek, amely a közvetlen okozati összefüggés fennállásának megállapítása esetén megalapozhatja az érintett tagállam felelősségét.**

Aláírások